

Kokoomuksen eduskuntaryhmän lausunto avoimuusrekisterilaista (HE 98/2022 vp)

Kokoomuksen eduskuntaryhmä kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä eduskunnalle avoimuusrekisterilaiksi (HE 98/2022 vp). Esityksellä säädettäisiin oikeushenkilöille ja yksityisille elinkeinonharjoittajille velvollisuus ilmoittaa rekisteriin eduskuntaan ja ministeriöihin kohdistuvasta vaikuttamistoiminnasta ja siihen liittyvästä, elinkeinona harjoitettavasta vaikuttamistoiminnan neuvonnasta.

Avoimuusrekisterin perustamisen tarkoituksena on päätöksenteon läpinäkyvyyden parantaminen ja kansalaisten luottamuksen vahvistaminen. Pidämme sanottuja tavoitteita erittäin tärkeinä ja painavina. Katsomme, että avoimuusrekisterin käyttöönotto on tarpeellinen toimi, joka mahdollistaa kansalaisten ja vaikuttamistoiminnan kohteiden kattavamman tiedonsaannin päättäjiin ja muihin valtion tasolla merkittävää julkista valtaa käyttäviin kohdistuvasta vaikuttamistoiminnasta. Ajantasaisen lobbausta koskevan tiedon säännöllinen julkaiseminen on myös tärkeä demokratiateko, joka voi parhaimmillaan lisätä kansalaisten ymmärrystä ja luottamusta parlamentaariseen järjestelmäämme.

Riittävän laajan soveltamisalan lisäksi olennaista on, että avoimuusrekisteriä koskeva sääntely on myös muita osin sellaista, ettei sääntelyyn synny sellaisia sääntelyaukkoja, jotka mahdollistaisivat lainsäädännön kiertämisen ja vaikuttaisivat siten rekisterin luotettavuuteen ja uskottavuuteen. Olennaista on muun muassa se, että lobbaaminen määritellään laajasti ja, että erilaiset ilmoitusvelvollisuuden rajaukset tehdään toimintalähtöisesti, jolloin ilmoitusvelvollisuuden ratkaisee ensisijaisesti harjoitettu toiminta, eikä esimerkiksi toimijan luonne tai koko. Tältä osin esitys onnistuu tehtävässään nähdäksemme hyvin.

Pidämme hyvänä myös esityksen ratkaisua, jonka mukaan ilmoitusvelvollisia olisivat vaikuttamistoimintaa tai vaikuttamistoiminnan neuvontaa harjoittavat tahot sen sijaan, että ilmoitusvelvollisuus olisi asetettu tällaisen toiminnan kohteille. Käytännön syistä johtuen on valittu ratkaisu selkeästi toimivin.

Lopuksi haluamme erikseen kiittää parlamentaarisen ohjausryhmän toiminnasta, joka oli poikkeuksellisen hyvää, avointa ja osallistavaa. Työssä omaksuttuja hyviä käytäntöjä on syytä hyödyntää nykyistä enemmän myös muiden hallituksen asettamien parlamentaaristen ohjausryhmien toiminnassa.

Eduskunnassa 22 päivänä syyskuuta 2022

Kai Mykkänen
puheenjohtaja

Mikko Kortelainen
pääsihteeri